

Doma in po svetu

PREGLED NAJPOMEMBNEJŠIH NOVIC

Papež obžaloval trpljenje ljudi po svetu

VATIKAN—V svoji velikonočni poslanici svetu, je papež Janez Pavel II. obžaloval trpljenje ljudi in izrazil solidarnost Cerkve z vsemi trpečimi. Na trgu sv. Petra se je zbralo 250.000 vernikov, katerim je Janez Pavel II. govoril v 43 jezikih, med njimi tudi v hebrejščini.

"Z vami smo, z vsemi žrtvami terorizma, z vsemi, zaprtimi v jetnišnicah in koncentracijskih taboriščih, z vsemi, ki trpijo mučenje, z vami smo, ki ste bili ugrabljeni," je dejal papež.

Papež Janez Pavel II. je molil tudi za vse žrtve naravnih nesreč, med temi za prebivalce kolumbijskega gorskega mesta Popayan, ki ga je razdejal pretekli teden potres. Porušene so mnoge cerkve in tudi stolnica, v kateri je našlo smrt več vernikov, ki so čakali na začetek sv. maše.

Protijedrske demonstracije v Evropi

LONDON, V Br.; ZAHODNI BERLIN—Na velikonočno nedeljo so protijedrske gibanja v Zahodni Evropi organizirala številne demonstracije pred ameriškimi vojaškimi oporišči. Po vsem sodeč, se je teh demonstracij, ki so bile večinoma mirnega značaja, udeležilo do 200.000 oseb.

V Angliji je skupina protivojnih aktivistov demonstrirala pred mornariškim oporiščem Faslane na Škotskem, kjer se nahajajo ameriške podmornice Polaris. Nekaterje ženske so uspelo s poskusom, da bi prišle na oporišče, a so bile takoj aretirane.

Demonstranti so se zbrali še pred letalskimi oporišči ZDA v južnih krajih Anglije.

Množične demonstracije so bile tudi v Zvezni republiki Nemčiji. V Zahodnem Berlinu so policisti priprli 160 demonstrantov. Pred ameriškimi oporiščem v ZRN je bilo aretiran tudi bivši zahodnonemški general in sedaj poslanec stranke "zelenec" v parlamentu Gert Bastian.

Demonstranti skušajo pritiskati na vlade NATO držav, da bi ne dovolile postavljanja novih ameriških strateških jedrskih raket, do katerega naj bi prišlo proti koncu letošnjega leta.

Te demonstracije smatramo za našo zadnjo možnost, da preprečimo postavljanje novih raket, je novinarju dejal študent psihologije Helbig Lothar, zato želimo napraviti najmočnejši možni vtis na evropsko javno mnenje.

Hujših incidentov med demonstracijami ni bilo.

Pošastno ravnanje oblasti v Popayanu

POPAYAN, Kol. — Pretekli četrtek zjutraj je močan potres prizadel to gorsko, zgodovinsko kolumbijsko mesto, v katerem biva 200.000 ljudi. Večji del mesta je bil v pičlih sekundah porušen. Reševalci menijo, da je bilo ubitih v potresu najmanj 240 oseb, več jih pa še pogrešajo.

Mnoge države so začele pošiljati hrano, zdravila in druge potrebščine. Med državami, ki so že poslale večjo količino, so ZDA, Francija in Kanada. Sedaj pa ugotavljajo reševalci, da je že prišlo do prekupčevanja in da precej blaga še vedno čaka v skladiščih.

Vojaki so prevzeli nadzorstvo nad pošiljkami in ne dovoljujejo, da hrano in zdravila uporabljajo reševalci. Guvernerka države Cauca, v kateri je Popayan, je obljubila, da se bo kmalu obrnilo na bolje.

Očividci soglašajo, da je organizacija reševanja kaotična.

Uslužbenci neke vladne agencije celo prodajajo hrano prizadetim občanom namesto, da bi jo razdelili brezplačno.

Uspešna izstrelitev vesoljske ladje

CAPE CANAVERAL, Fla. — Včeraj popoldne so strokovnjaki NASA uspešno izstrelili v vesolje vesoljsko ladjo (shuttle) Challenger, na kateri so štirje astronauti. Sinoči so astronauti na Challengerju uspešno izstrelili komunikacijski satelit, največji doslej v vesolju.

Izstrelitev Challengerja je bila v tehničnem oziru praktično brezhibna, vsi sistemi na vesoljski postaji delujejo vse od začetka poleta normalno. Poveljnik Challengerja je Paul J. Weitz, upokojeni mornariški častnik in pilot.

Polet bo trajal do sobote popoldne. NASA predvideva, da se bo Challenger vrnil na Edwards Air Force Base v Kaliforniji točno ob 1.49 popoldne.

Arafat zavrnil Reaganov načrt

AMMAN, Jor. — Dva dni se je mudil v tem mestu vodja Palestinske osvobodilne organizacije Jasir Arafat. Imel je tri daljše sestanke z jordanskim kraljem Huseinom o možnih načrtih za rešitev vprašanje palestinske avtonomije na zahodnem bregu Jordana in v Gazi.

Husein je pod ameriškim pritiskom, naj igra odločilnejšo vlogo v reševanju problema glede palestinske "domovine". Predsednik Ronald Reagan je predlagal načrt, po katerem naj bi se ustanovila nekakšna avtonomna palestinska pokrajina, ki bi bila tesno povezana z Jordanijo. Husein pa ni pripravljen tvegati brez izrecne podpore Arafata in PLO. Te podpore v sestankih z Arafatom očitno ni dobil.

Arafat je vztrajal pri načrtu o ustanovitvi neodvisne palestinske države, ki so ga izdelale arabske države na sestanku jeseni lani v maroškem mestu Fezu. Ta načrt predvideva tudi, da bo glavno mesto nove palestinske države Jeruzalem, ki je danes sestavni del Izraela.

Izraelci o arabskem načrtu nočejo prav nič slišati. Še vedno sta nesprejemljivi za Izrael zahtevi, po katerih naj bi nastala neodvisna Palestina ter da bi bil glavno mesto te države Jeruzalem. Izraelska vlada odklanja tudi načrt, ki ga je bil predlagal predsednik Reagan.

Vietnamska ofenziva v Kambodiji

BANGKOK, Taj. — Vietnamske sile, ki okupirajo Kambodijo, so v zadnjem tednu začele s silovito ofenzivo zoper gverilce, aktivne v goratih predelih tik ob tajski meji. Vietnamci uporabljajo tanke, letala, helikopterje in artilerijo in pri vsem tem vidno napredujejo zoper slabo oborožene Kambodžane.

V taborišču na kambodžanski strani meje s Tajsko je bivalo do 30.000 upornikov in članov njih družin. V to taborišče so vdrla Vietnamci in je več tisoč Kambodžanov že pribežalo v Tajsko. Manjše skupine vietnamskih vojakov so tudi za krajši čas prekoračile tajsko mejo, a so se vrnile nazaj v Kambodijo.

Iz Clevelanda in okolice

Vabilo na kosilo—

Prihodnjo nedeljo od 11. dopoldne do 2. popoldne v avditoriju pri Sv. Vidu bodo članice Zveze oltarnih društev servirale zelo dobro kosilo, prebitek katerega bo šel v pomoč verskemu mesečniku Ave Maria. Dobili boste zelo dobro juho, okusno govejo ali kurjo pečenko ter vse prikuhe in kavo. Boljšega kosila v naši naselbini, pravijo, ni mogoče dobiti, sigurno za \$5 (odrasli) oziroma \$2.50 (otroci) ne! Vse članice in faranke slovenskih fara so vljudno naprošene, da prinesejo v društveno sobo v soboto ali nedeljo domače pecivo. Članice bodo rabile precej pomoči v kuhinji in dvorani v soboto in nedeljo in vesele bodo, če jim boste mogle pomagati tudi vi! Vsekakor pridite na kosilo!

Prodaja krofov—

Oltarno društvo fare sv. Vida bo imelo prodajo krofov prihodnjo soboto v društveni sobi farnega avditorija ob običajnem času.

Zadušnica—

V četrtek, 7. aprila, ob 7h zvečer bo v cerkvi sv. Vida sv. maša zadušnica za rajno Marijo Colarič, sestro ge. Mihaele Zakrajšek iz Schaefer Ave., ki je pred nedavnim umrla v Sloveniji. R.I.P.

Koncertni program—

Prihodnjo nedeljo praznuje 45-letnico obstoja Mladinski pevski zbor Kr. 2 SNPJ, ki je zadnja leta pod marljivim vodstvom ge. Cecilije Dolgan. Zbor bo nastopil s slavnostnim koncertom ob 3. popoldne v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Razne harmonikarske skupine bodo igrale od 1. do 11. zvečer. Vstopnice v predprodaji so po \$2.50, pri vходу v dvorano pa bodo po \$3. V predprodaji jih lahko dobite pri Tony's Polka Village, 971 E. 185 St., v bari SDD, ali pa če pokličete tel. št. 481-5994. Dne 29. junija odpotuje zbor v Slovenijo, kjer bo gostoval v raznih mestih in krajih.

Čudna izginitev—

Zadnja leta smo v A.D. večkrat omenili našega zvestega dostavljavca pošate Dorseya Browna, ki je bil tudi splošno priljubljen med slovenskimi strankami v senklerski naselbini. Sedaj pa moramo poročati, da je ta vedno prijazni poštar izginil in njegovi sodelavci na pošti nimajo pojma, kaj se je moglo z njim zgoditi. Menijo, da njegov avtomobil vozijo tuje stranke po črnski naselbini, o Dorseyju pa ni sledu. Če bomo kaj več izvedeli, bomo seveda poročali.

Lepa podpora—

Fara sv. Stefana v Chicagu je za nov tiskarski stroj darovala \$100. Za požrtvovalno podporo se iskreno zahvaljujemo!

Družabni večer—

V soboto, 9. aprila, v Slovenskem domu na Holmes Ave. priredi Tabor, DSPB družabni večer, za katerega so vstopnice že v predprodaji. Dobite jih, če pokličete tel. 943-4681 ali 851-4961. Vse slovenske rojake vljudno vabijo na ta vedno veseli družabni večer.

Korotan vabi—

V soboto, 16. aprila, priredi pevski zbor Korotan večerjo s kratkim programom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Večerja bo ob 7. zvečer, program ob 8.30. Vstopnice za večerjo so po \$9, za otroke pa po \$5. Vstopnina za program in ples je po \$4 (na balkonu). Za ples in zabavo i-gra orkester "Veseli Slovenci". Za vstopnice lahko pokličete g. Lovšina na tel. 432-1312, imajo jih tudi člani zbora. Vabljeni!

Prireditvi Slovenskega folklornega inštituta—

Vstopnice za "Folklore Treasures of the Old World", nastop, ki ga pripravlja Slovenski folklorni inštitut v Ohijemskem gledališču v središču Clevelanda, v soboto, 30. aprila, ob 8. zvečer, ter v nedeljo, 1. maja, ob 3.30 pop., so sedaj v predprodaji pri gledališki blagajni. Kličite 523-1755 za rezervacije. Poslužite se lahko MasterCard ali Visa. Nabavite se jih lahko tudi od ge. Fride Grčar (943-0233).

Nabiralca oglasov iščemo—

Uprava Ameriške Domovine išče nabiralca oglasov za naš list. Za informacije, kličite Madeline Debevec na tel. 431-0628.

Upokojenci vabijo—

Klub slovenskih upokojencev za senklersko okrožje bo postregel svojim gostom v nedeljo, 17. aprila, z okusnim kosilom. Za \$5 boste dobili svinjsko ali piščančovo pečenko z vsemi prikuhami. Serviranje se bo začelo ob 1. popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Po kosilu žrebanje dobitkov, prosta zabava in ples. Vstopnice imajo člani kluba.

VREME

Pretežno oblačno danes z možnostjo krajevnih neviht. Najvišja temperatura okoli 50 F. Oblačno tudi jutri, zopet z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 48 F. Tudi v četrtek bo pretežno oblačno z možnostjo dežja in najvišjo temperaturo okoli 46 F. Bistvenih vremenskih sprememb ta teden ne bo.

Sporočajte osebne in krajevne novice!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — CLEVELAND, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher

Dr. Rudolph M. Susel — Editor

Published Tuesdays and Fridays except first two weeks in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven

Združenih držav; \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only; \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20.00 yr.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address changes to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 26, Tuesday, April 5, 1983

Razlašanje

Najprej je treba razložiti, kaj beseda razlašanje pomeni. Razlastiti koga se pravi nekaj od njegovega premoženja vzeti in si prilastiti ali prisvojiti. Na prvi pogled bi se zdelo, da je kaj takega vedno kraja: nekoga razlastiš, če mu kaj ukradeš. Pa ima beseda razlastitev mnogo širši obseg in pomen, ne toliko gospodarskega kakor družbenega ali socialnega značaja. Gospodarski znanstveniki trdijo, da sedanjega ekonomskega nazadovanja ni mogoče ustaviti in zaokreniti z različnimi manipulacijami denarnega obtoka (money supply), davkov in vladnih stroškov, dokler se nekaj korenitega ne napravi zoper razlašanje (expropriation), ki nobenih vrednosti ne producira, marveč le premoženje premika iz enega žepa v drugega.

Oglejmo si nekaj najbolj značilnih oblik razlašanja, da bomo spoznali, kako se po tej poti ni mogoče izkupati iz gospodarskega in socialnega zastoja in celo nazadovanja. Vse gre na zunaj po popolnoma legalnih vzorcih, pa je v resnici vendar nekaj, kar bi zaslužilo označbo kraje, čeravno po črki zakona to ni, po moralnih načelih pa je.

Sodobni korporacijski eksekutivi zaradi večjega dobička dostikrat ukinjajo na račun delavstva produkcijske naprave (tovarne in druge delavnice) ter manufakturne operacije prenašajo drugam, kjer je delo cenejše. Statistika pove, da se je prenos ameriške industrije v tuje dežele od 1. 1970 do danes povečal od 10 na 25 odstotkov. Z drugo besedo se to pravi, da so razlastili sto tisoče ameriških delavcev njihovega premoženja (plač), da so s tem povečali svoje profite. Torej iz delavčevega žepa v žep podjetnika in njegovih managerjev. Ti se zoper delavske unije, ki se takim prenosom upirajo, borijo s tem, da grozijo delavcem z odpustom, če se hočejo včlaniti v unije. V zadnjih 10 letih so se v Ameriki pritožbe zoper odpust delavcev zaradi včlanjenja v unije povečale od 18,600 na visoko številko nad 41,000 primerov. Vsa taka in podobna dogajanja razlastujejo delovnega človeka v prid profitom delodajalca.

Delavci na to skrito kradenje njihovih upravičenih dohodkov reagirajo s svojiskim načinom prisvajevanja delodajalčevega bogastva. V zadnjih desetih letih so namreč tatvine od strani delavcev v raznih kompanijah narastle od 16 milijard na 78 milijard dolarjev letno v vrednosti pokradenega blaga. In banke so zgubile več denarja od goljufije in kraje svojih uslužbencev kot od vseh roparskih vlovov. Če h temu dodamo vsaj še razlašanje lastnika podjetja, managerjev in delničarjev z neupravičenim izostajanjem od dela, ki se je v zadnjih 10 letih pomnožilo od 5 odstotkov v delovnem tednu na sedanjih 8%, bo slika odvzemanja premoženja delodajalcu od strani delavstva dovolj jasna.

Delavstvu se na svojiski način pridružujejo pri razlašanju bogastva kompanije in njenih investitorjev tudi upravniki in managerji s tem, da si povišujejo plače do bajnih višin. Danes komaj najdeš managerja, čigar letna plača bi ne dosegala šest števil, in te številke so v mnogih primerih zelo lepe: pridružujejo se jim še različne ugodnosti in bonitete, ki gredo v težke tisoče. V zadnjih 10 letih so se plače upravnega osebja povišale za celih 16 odstotkov. Delavci kradejo blago in izdelke, managerji si s pretiranimi plačami in bonitetami prisvajajo denar in oboji s tem razlašajo bogastvo gospodarske ustanove, ki jim nudi kruh.

(Dalje na str. 4)

Beseda iz naroda...

Vabilo na kosilo v pomoč mesečniku "Ave Maria"

CLEVELAND, O.—Pred dva letoma je Zveza oltarnih društev (ZOD) priredila kosilo v pomoč verskemu mesečniku "Ave Maria". Ljudstvo se je odzvalo povabilu in napolnilo veliko dvorano pri Sv. Vidu. Uspeh je bil popoln.

Enako želimo tudi prihodnjo nedeljo, 10. aprila, ko bo ZOD zopet pripravila dobro domače kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu, ki se bo serviralo od 11. ure dopoldne do 2. ure popoldne. Najprej boste dobili okrepčilno domačo juho s knedelčki, nato kurjo ali govejo pečenko z vsemi prikuhami, posladek in kavo. Vse to za privlačno ceno \$5 za odrasle, \$2.50 za otroke.

Kakor je bilo omenjeno v prejšnjih dopisih, imeli boste priliko poravnati naročnino ali pa naročiti mesečnik osebno pri p. Fortunatu Zormanu, uredniku Ave Marije.

Naj omenim še, da bomo imele stojnico za pecivo in zato prosimo naše dobre gospodinje, da nam kaj dobrega spečejo in prinesejo v soboto popoldne ali v nedeljo zjutraj v društveno (social) sobo avditorija.

Častiti patri v Lemontu s p. Fortunatom na čelu se trudijo, da nam ohranjajo lepo urejeno nabožno berilo, ki je slovenskemu narodu v veliko korist. Zveza oltarnih društev iskreno čestita Ave Mariji ob 75-letnici izhajanja!

Na svidenje prihodnjo nedeljo na kosilu v pomoč Ave Mariji v avditoriju pri Sv. Vidu!

Mary Marinko

Drobtinice, sladke in žaltave

CLEVELAND, O.—Sv. Pavel je sam o sebi rekel: "Najmanjši sem med brati in nisem vreden apostola imenovan biti, ker sem preganjal Cerkev božjo."

In zavedam se jaz, da sem nič v primerjavi z drugimi dopisniki — vendar bom še od časa do časa pomolil pero v črnilo in kaj malega napisal.

Veselim se z veselimi, ker smo tako poceni preživeli letošnjo zimo. Res, tu v našem Ohio smo to leto imeli — prvič, kar jaz pomnim — glorijsko zimo. Prvi, po koledarju začeti spomladanski dnevi so se nekaj "spakerali" in bati se je bilo, da bomo tudi letos, kakor lansko leto, za Cvetno nedeljo z avtomobili plavalji po zaledenelih cestah in da se bodo pešci z vetrom borili za klobuke. Vreme pa nas je prizaneslo in je bilo za Cvetno nedeljo kar lepo, času primerno.

V naši župniji Marije Vnebovzete je bilo za letošnjo Cvetno nedeljo lepo, veselo presenečenje. Ko smo bili verniki v cerkvi zbrani za glavno sv. mašo, ob 10.30 močno zadone orgle in zbor prične s pesmijo "Povsod Boga...". Skozi glavni vhod se je pomikal proti glavnemu oltarju, v vsem dostojanstvu, spreved mladih. Na čelu spreveda križ, za križem 10 fantov v narodnih nošah, noseč pošev — poleg ene ameriške — velike slovenske zastave, za temi je šlo veliko število narodnih noš. Opazil sem, da je bilo več otrok, manj odraslih. Nato je prihajalo večje število mladih, oblečenih v tunikah, ščitih in čeladah, ki so predstavljali one, ki so nastopali ob sodbi in kri-

žanju Jezusa. Potem je sledil zbor mašnih strežnikov (ministrantov) in za njimi duhovnika s palmovimi vejami (butaricami) v rokah.

Nastopajoči, odrasli učenci in učenke Slovenske sobotne šole, izbrani za branje pasijona ali, lepše rečeno, branje trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa, so bili oblečeni prav kakor oni, ki smo jih včasih gledali na starih slikah križevega pota, ali pa v otroških letih v knjigah oz. zgodbah sv. pisma. Lepo so bili razdeljeni pred oltarjem v tri skupine.

V času, ko se je spored nastopajočih razporejeval, so dekleta v narodnih nošah razdelile med vse navzoče vernike majhne zelene šopke, kakor v spomin na palmovce vejice ali naše cvetnonedelske butarice.

Vsi, navzoči v cerkvi, smo z nekim spoštovanjem gledali proti oltarju na te mlade nastopajoče. Jaz, ki sem po naravi bolj zajčeve korajže, sem imel strah, da je mladi ne bodo dobro izpeljali. Tudi tokrat pa je bil strah nepotreben, ker je vse poteklo lepo in točno po načrtu. Lepo so se zadržali ter lepo in gladko brali slovensko besedilo.

Jaz, ki rad kritiziram, tokrat vse pohvalim. Čestitam vodstvu in učencem Slovenske sobotne šole in Slovenskemu folklornemu inštitutu, ki sta skupaj pripravila spored in doprinesla žrtvice, da je praznovanje Cvetne nedelje tako lepo uspelo!

Tisto nedeljo sem šel ponosen od sv. maše, ponosen, da smo novi način branja pasijona opravili izmed štirih slovenskih župnij pri nas pri Mariji Vnebovzeti prvi. Bom pa vesel, če po našem

vzoru drugo leto tudi v kaki drugi cerkvi pripravijo kaj podobnega!

Velikonoč — Gospodovo vstajenje, smo kakor že zadnjih nekaj let tudi letos lepo počastili. Omenim pri tem le, da je bilo ganljivo pri vstajenjski jutranji sv. maši, ko so v procesiji po cerkvi štirje mladi fantje v narodnih nošah nosili kip od mrtvih vstalega Zveličarja, ter da smo poslušali zopet izredno lepo, mogočno velikonočno petje. Prijetno je bilo slišati med mašo tudi nekaj odlomkov, zapetih v latinščini. Posebno ob "Gloria" smo se v mislih znašli doma v času, ko je bilo pri mašah še vse latinsko.

Nekateri pridejo iz drugih župnij ob praznikih radi v našo cerkev. Pravijo, da drugod tako lepega petja ni. Nekateri so mnenja, da glasovi v naši cerkvi bolj prosto plavajo in je odmev drugačen, zato, ker je cerkev novejša in brez tistih masivnih stolpcev, ki so po navadi povsod večjih, starejših cerkvah. Naj bo tako ali malo drugače, naš pevski zbor je še vedno izredno dober. Zahvala gre organistu, prej g. Riglerju, sedaj pa g. Knezurju, ter seveda vsem pevcem in pevkam za ves trud in čas, ki ga žrtvujejo za vaje in goste nastope za čast božjo.

Naslednje sem iz mesečnika "Naša luč" potegnil. Naša luč izhaja pri Mohorjevi večkrat v kratkih stavkih veliko pove. Naša luč ne nasprotovale, če iz njene vsebine v A.D. prenesem to le "novico":

Kmetu na Krasu so dave zelo zvišali. Šel se je pritožiti v Ljubljano. Poslal ga v Beograd. Tam je vprašal visokega uradnika, kaj so mu davek tako zvišali.

"Zato, ker smo na Zahodu tako zadolženi."

"Če bi prodali mojo kmetijo, ali bi lahko poplačal dolg?"

"Kje še!"

"In če ves Kras?"

"Tisto kamenje je malo vredno."

"Kaj pa, če bi prodali Slovenijo?"

"Ja, to bi pa nekako zadostovalo!"

"Takole naredite — pa komur tega ne povejte — prodajte Slovenijo Zahodu, pa se boste Vi rešili dolgov mi pa Vas!"

Nova knjiga

NEW YORK, N.Y.—V zborniku Slovenske študije je izšla knjiga Johna Arnež Slovenske pokrajine in njih gospodarstvo 1848-1873; knjiga sega več kakor tri sto let in je opremljena z zemljepisnim poglavjem, ki se nanašajo na poljedelstvo, davke, kmetstvo, dolgovne, šolanje, posebej na izseljevanje, ki ima v 19. stoletju

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, Wis. — Četrty mesec v letu je april in ni na najboljšem glasu, dela, kar ga je volja, muhast je, rad nas ima za norca. Z njim primerjamo nezanesljive ljudi: "nestalen in vihrav je kot aprilsko vreme".

Stari slovenski vremenarji so april imenovali tudi mali traven, zelenar, deževnik, travnjak, jurjevščak in ovčji deran.

Pregovori za april trdijo: Če sušec suši, traven deži, maj pa hladi, kmetu se dobro godi. — Malega travna presuho — ni kmetovalcu kaj ljubo; dež, če večkrat prisoji, srčno se ga veseli. — April ima devet vremen na dan. — April sedemkrat na dan kmeta s polja spodi. — Če je april deževen, kmet ne bo reven. — Če malega travna grmi, slane se kmet več ne boji. — Slana v aprilu je bolj nevarna, kot toča poletna in suša soparna.

Proti koncu meseca praznujemo god sv. Jurija in če je ta dan lepo, vina dosti bo. — Če se o Jurjevem krokar lahko v žitu skrije, mlatič jeseni dosti cepcev razbije. — Na Jurija je pravi čas, da nam rž pokaže pravi klas.

Jurjevo je bilo v starem kraju zelo spoštovan praznik, praznik plodnosti. Jurjevanje so praznovali v Beli krajini in ponekde na Dolenjskem tako, da so vodili v zelenje odetega dečka od hiše do hiše, peli in pobirali darove. Seveda to je bilo v zlatih, starih časih. Danes o teh lepih običajih samo še beremo. Vemo tudi, da je bil letos kratek predpustni čas in da je največji krščanski praznik Velika noč padel že na prvo nedeljo v aprilu.

Naj nam vsem vlada v naših srcih radost in mir in vsem topli pomladanski pozdrav.

Naj na kratko omenim, da sva z ženo Franjo bila zelo srečna in zadovoljna, ko sva na slovenskem banketu v korist časopisu "Ameriška Domovina" srečala in imela lepe razgovore z mnogimi našimi rojaki in rojakinjami v Clevelandu. Banket je bil odlično organiziran, zato je tudi kulturno in finančno odlično uspel. Vsem sodelujočim iskrene čestitke. Zglejda, da bo v Ameriki veliko lažje ohraniti slovenski časopis, ohraniti slovensko besedo!

Z ženo izrekava srčno hvalo uredniku Ameriške Domovine dr. R. Suselu, za njegovo prijazno tolmačenje o novem tiskarskem stroju in o drugih zadevah tičajočih se časopisa "Ameriška Domovina" in "Amerikanskega Slovenca".

Ob tej priliki smo imeli priliko razgovarjati se z lastnikom A.D. Jamesom Debevcem, bivšim urednikom prof. V. Lipovcem in urednikom Amerikanskega Slovenca J. Melaherjem. Poždravljeni in hvala Vam,

borci za ohranitev slovenskega časopisa in slovenske besede.

Slovenski pregovor pravi, kjer se dva prepirata, tretji dobiček ima. To smo videli pri zadnjih primarnih volitvah v Chicagu, kjer sta se dosedanja županja Jane Byrne in njen rival Richard Daley, oba županska kandidata na demokratiški listi, prepirala, žalila, je kongresman črnske polti H. Washington s svojimi pomočniki vodil registracijo svojih ljudi in prepričljivo zmagal.

Poražena županja J. Byrne je kasneje v svoji jezi vrgla v Chicagu politično bombo, da bo ponovno kandidirala za županjo in sicer, da bi čikaški volilci njeno ime vpisali na volilno listo. K sreči jo je par dni pozneje srečala zdrava pamet in je odpovedala svojo kandidaturu. Radi tega je dozdej nepoznani republikanski kandidat za župana Bernard EPTON postal zelo viden in nevaren tekmelec demokratskemu kandidatu H. WASHINGTONU. V torek, 12. aprila, bo v Chicagu, mesto, ki je zelo znano po političnih trikih in malverzacijah, velik volilni dan in borba med črnopoltim demokratskim kandidatom Harold Washingtonom in belopoltim kandidatom Bernard Eptonom. Volilni enigmatiki predvidevajo zmago Bernard Eptonu. Bomo videli?

Slovinci smo veseli ljudje in zato se radi smejemo. Smejemo se kadar poslušamo in govorimo ameriško slovenščino "half po pou", smejamo se, kadar Dolenjci zavijejo po dolenjsko in ribniško, totti Štajerci po prleško, Gorenjci po blejsko, "ma oštje" Primorci po tržaško in smejemo se, kadar ljubljanske srajce udarijo po "lublanski" brozgi! Slovenci smo tudi navdušeni športni kibici, posebno nam je pri srcu starokrajski nogomet.

Poznam nekega ljubljanskega nogometnega navdušenca, ki komaj čaka, da se začne nogometna sezona. Če ima le priliko, modruje o nogometu takole: "Se bo luštn pobi. Permoj duš, zame, nedela brez fusbol tekme, sploh ni nedela. Še slabš je kt ta plau pondelk. Le ker hudič sje zmislu pondelk pa nedelo brez fusbol tekme. S kolam bga po buč. Ja, kdr je pa u nedelo tekma, sm židane vole že v petk zvečer. In pol če je u nedela še lep ureme, jo pobrišem ud doma že prec pokosil. Ke do vrat se moja žena razkasla in grize bl kt ps kust in krči za mano po štengah, de je vsa hripava. Sej drač je fejt baba, sej ja mam kr orng rad, ampak takrat, kje fusbol tekma, hočm bt svoboden dec. Pržgem cgareto in se lepu počas guncam, ke po cest prot fusbol štadjonu za Bežgradom. Na stadjonu

zložiš cajtenge na štenge bl debel, kupš en pir, sedež in čakaš zadovoln na prčetek tekme.

Pol prlaufajo na fusbolplac dvaindvajset zdravh pobou v farbasth dresh in trije črni sodniki. In pol glaun sudac orng pihne u srebrna pišuka in tekma se zazačne. Fusbol, po nase paumo žoga, pa leta sem pa ke, nazaj pa naprej, pa na leu fligel, pa u luft, pa z butice na butico, pa po zemel, pa sune žogo ke v gol štango, pa nek igrauc podere družga ke na tla, sudac zapiska foul, desni fligel ustrli frei šus kt iz kanona, žoga kt iz raketa sfrči med rokami golmana ke u gol. GOOOL madonca, 1:0 za nas. Vsi tulma, men takrat skor pride.

Pol pa zastavo nosmo ke po cestah, pa upijemo k norci,

včash tud krega ukloftamo, če je upou prot nam. Je hec če je fusbalska tekma. No ja recte, pobi, če ni en takle popoudan z ena fejt fusbol tekma, ta nrman tolk uredna, kt popoudne z ena fejt punca. Pa recte kr hočte, ljublančani sma en fejt ldje!"

Mi moramo korakati naprej-korakati, da ohranimo slovensko besedo in slovenski časopis "AMERIŠKO DOMOVINO"! To še ni labodji spev, marvec bodrilni klic današnjega časa, klic da rešimo in obdržimo kar je še slovenskega v Ameriki. Podpirajmo "AMERIŠKO DOMOVINO", širimo jo s tem, da ji povečamo krog naročnikov, krog dopisnikov in krog finančnih dobrotnikov. Korajžno naprej!

A. G.

1943 in slovenski domobranci

CLEVELAND, O. — Meseca septembra t.l. bo 40 let, odkar se je ustanovilo Slovensko domobranstvo, kateremu je načeloval največji slovenski general, Leon Rupnik. Slovenska mladina je v letu 1943 pokazala ne le svojemu narodu, temveč vsemu svetu, da ne bo dopustila, da bo slovensko ljudstvo pobijano od rok komunistične drhali. Bila je slovenska mladina, ki je tvorila Slovensko domobranstvo.

Kdo je branil slovenski narod v letih 1942-1945, ki so bila leta okupacije in grozot? Slovenski domobran je branil svoj narod, svet pa je veroval, da ga brani komunist! A je bil ravno domači komunist tisti, ki se je pajdaševal z okupatorjem, izdajal in moril pošteno slovensko ljudstvo. Preko laži tujega časopisa je svet vzljubil zločinca-komunista kot nekega osvoboditelja zatiranih narodov. Svet se ni veliko brigal za moritve in zločine, katere je vršil nad slovenskim narodom domači in internacionalni komunist. Zmaga za vsako ceno — geslo komunizma —, laž, umor, požig, to je komunistični ideal. Svet obsoja vlade, ki so nagnjene na desnico, da zatirajo človečanske pravice svojim množicam — nekaj gotovo —, a oznanja in proglašja levičarske, posebno komunistične vlade, za branitelje človečanskih pravic. Svet veruje, celo zahodni svet. Laž ima svojo moč in tega se svetovni komunisti poslužujejo z vsemi sredstvi.

Bliža se 40 let, ko slovenski narod — posebno mladina — ni verovala lažem domačih komunistov, da se borijo le za svobodo svojega naroda. Če se boriš za narod, potem ne ubijaš voditelje in može, ki so steber tvojega naroda.

Slovenski narod je moral zbrati svoje moči in sile, da si brani vsaj svoje golo in revno življenje. Iz prelite

krvi, ki je bruhala iz ran, zadanih mu od domačih komunistov, je nastalo Slovensko domobranstvo.

To slovensko domobranstvo je vodil popolnoma vdan svojemu narodu, vojak velikana, general Leon Rupnik. Bila je to Slovenska vojska, nikdar premagana v svojih borbah. Bili so to edini pravi narodni branitelji, a svetovna politika in svet jih je izdal.

Dragi Slovenci, rojaki, rojakinje. Tabor, Društvo slovenskih protikomunističnih borcev Cleveland, pripravi dvakrat na leto družabni večer, ki so večeri za pomoč domobranskim invalidom. Letos ima Tabor, DSPB, svoj prvi družabni večer na soboto, 9. aprila, v Slovenskem domu na Holmes Ave. v Collinwoodu.

Vljudno vabimo vso slovensko javnost na ta družabni večer, ki naj bo večer veselja. V tem veselju poneseemo veselje tudi našim invalidom. Smo žrtvovali, žrtvujemo in bomo žrtvovali v svojih močeh, da se pomagamo domobranskim invalidom in njih potrebnim.

Z močnim glasom in pozdravom vam vsem kličemo: Naj živi slovenski narod!

Tabor, DSPB, Cleveland

Puškinovo stanovanje-muzej

Stanovanje slavnega ruskega pesnika Aleksandra Puškina na moskovskem Arbatu, kjer je živel, preden je leta 1831 odšel v Peterburg, so preuredili v muzej in ga bodo te dni odprli obiskovalcem.

Delavci moskovskega muzeja so dolga leta iskali slike, spise, pohištvo in knjige, nekdanjo pesnikovo lastnino, počasi so zbrali njegovo zapuščino in prostore preuredili v muzej. Zanimivo je, da so prav pred nekaj dnevi odprli še eno spominsko hišo svojega velikana: namreč stanovanje Dostojevskega v Moskvi.

Vse ve o njih

Simon Wiesenthal, 75-letni vodja židovskega Dokumentacijskega centra na Dunaju, je dne prav gotovo eden najbolj zaposlenih ljudi na svetu. Prepričan je, da je po izročitvi "lyonskega klavca" Klause Barbieja oziroma Klause Altmanna prišel čas, ko se bodo tudi drugi južnoameriški režimi skušali znebiti nacističnih zločincev katerim so do sedaj dajali zatočišče. Na vprašanje novinarjev, kje se skrivajo, je odgovoril: "Vse vem o njih, celo njihove telefonske številke poznam."

Cilskim oblastem je že poslal pismo z zahtevo, naj pomagajo Zahodni Nemčiji izročiti Walterja Rauffa, ki je odgovoren za smrt najmanj 250.000 ljudi v Poljski, Litvi, Letoniji, Belorusiji, Ukrajini in Jugoslaviji. Rauff je organiziral množične pomore v posebnih kamionih prirejenih v plinske namene. Wiesenthal je apelu priložil tudi naslov tega zločinca, ki že vsaj od leta 1963 mirno živi v Santiagu.

Prav tako pozna naslov Walterja Katschmanna, ki od leta 1947 živi v Argentini. Wiesenthal ga je izsledil že leta 1975; Katschmann je živel pod imenom Pedro Ricardo Olmo in bil je zaposlen pri nemški tvrdki Osram. Po odkritju so ga argentinske oblasti zaprle, vendar je bil kmalu spet na svobodi. Katschmann je odgovoren za poboj profesorjev lvovske univerze in njihovih družin, do katerega je prišlo leta 1941, leta 1942 pa je vodil ubijanje več tisoč židovskih prebivalcev galicijskih mest Brzezany in Podhajce.

Wiesenthal prav tako pozna naslov zloglasnega "doktorja" iz Auschwitzta Josefa Mengeleja. Njegovo zasledovanje je bilo dolgotrajno in zapleteno, treba je bilo vložiti tudi precej denarja. Mengeleja so najprej odkrili v Argentini, zbežal je v Paragvaj, ki pa mu je odpovedal gostoljubje, ker so ZDA zagrozile z gospodarskimi sankcijami. S ponarejenim potnim listom je odšel v Bolivijo, konec lankega decembra pa se je naselil v Gran Chacu v Braziliji pri menonitski sekti.

Njegovo identiteto je ugotovil neki židovski zdravnik - njegova hči je bila namreč prijateljica nekega mladega Nemca, ki je od očeta izvedel, da je "stari kamerad" pravzaprav Mengele.

Wiesenthal je prepričan, da ni več daleč dan, ko bo tudi Mengeleja doletela zaslužena kazen. Računa namreč na naravni zakon - ko bodo stari Mengelejevi prijatelji pomrli, njihovi sinovi ne bodo hoteli več imeti nobene zveze z grozljivim zločincem in z nacistično preteklostjo.

Zlato in srebro

Po podatkih ameriške uprave za rude so lani na svetu proizvedli 41 milijonov unč zlata (1.162 ton) in 364 milijonov unč srebra (10.196 ton). Največ zlata še vedno pridobijo v Južnoafriški republiki, največ srebra pa v Mehiki.

Prošnja za pomoč novi župniji v mariborski škofiji

CLEVELAND, O. — Mesto Maribor se naglo širi. Vse okoliške vasi so bile priključene mestni občini. Ti kraji so prej spadali k mestnim župnijam: sv. Magdale-na, sv. Janeza — stolnica in frančiškanski cerkvi Matere Milosti. Škofija je zato v zadnjih letih morala ustanoviti več novih župnij v predmestjih. Pred kratkim je mariborska škofija zopet ustanovila novo župnijo tam pod Pohorjem, v Radvanju.

Župnik te novoustanovljene župnije, Tonček Majc je bil pred nekaj leti na obisku pri slovenskih rojakih v Ameriki. Sedaj se obrača na slovenske rojake v Ameriki, posebne te iz mariborske škofije, da bi mu pomagali premostiti prve težave, ko mora takorekoč iz nič organizirati novo župnijo. Svojo prošnjo je izrazil v sledečem pismu:

Spoštovani!

Ob priliki mojega obiska pri vas v novi domovini sem bil prijetno presenečen ob vaši pozornosti, ki sem je bil deležen. Žal ni bilo priložnosti, da bi se lahko поблиže seznanili in spoznali in da bi tudi morda kaj spregovoril o svojem delu in načrtih.

Kakor nekateri veste, delujem v Mariboru, in sicer v na novo ustanovljeni župniji Sv. Križa. Župnija z vsakim letom raste, tudi število tistih, ki hodijo v cerkev, je vedno večje. Cerkev

je majhna — prej je bila to podružnična kapela; župnijskih prostorov nimamo.

Pred kratkim se nam je ponudila priložnost za nakup hiše, ki stoji tik ob cerkvi. S tem se je odprlo nekaj možnosti za župnijske prostore (stanovanje duhovnika, župnijska pisarna, veroučni prostori).

S pomočjo kratkoročnega posojila smo hišo kupili, sedaj pa nas spremlja nova skrb — vračilo posojila. Posojilo naj bi vrnil v enem letu. Župljani sami v tako kratkem času tega ne bodo zmogli.

Ob obisku sestre Angele v stari domovini sem ji zaplal to skrb in jo vprašal za nasvet. Rekla je, da bi tudi vi, dragi rojaki, gotovo radi priskočili na pomoč.

Zato se obračam na vas, dragi rojaki, s prošnjo za pomoč in se že vnaprej zahvaljujem za vašo dobro voljo.

Vem, da je vsako dobro delo povezano z žrtvami in odpovedjo, zato bomo župljani Sv. Križa znali ceniti vašo pomoč in se bomo v molitvah radi spominjali vseh dobrotnikov.

S pristrčnimi pozdravi,

Tonček Majc, župnik in župljani Sv. Križa

Prepričani smo, da bodo naši rojaki razumeli težave župnika nove ustanovljene župnije in mu po svojih mo-

čeh pomagali. Imena darovalcev bodo objavljena v tem listu. Darove lahko pošljete na predsednika Štajerskega kluba:

Rudolph Pintar
923 East 216 St.
Euclid, Ohio 44119

ali na:

Angela Fujs
567 E. 200 St.
Euclid, Ohio 44119

Vsem darovalcem se v imenu župnika Tončka Majca vnaprej najlepše zahvaljujemo.

AF

Elbrus spi

Gorska veriga Elbrusa leži na meji med Evropo in Azijo, njegov najvišji vrh meri 5.633 metrov in je vulkanskega izvora. Po skoraj milijon letih delovanja ta vulkan spi že kakšnih tisoč let in, kot ugotavljajo sovjetski vulkanologi, bo miroval še do konca stoletja.

V začetku 21. stoletja napovedujejo nove izbruhe. O tem govorijo izviri vode ob vznožju masiva z izredno močno koncentracijo klorov. Poleg tega temperatura podzemskih voda stalno raste, kar pomeni, da vulkan lahko kmalu začne bruhati.

Strokovnjaki sicer menijo, da izbruh ne bi ogrozil kmetijstva na tem območju niti ne bi prizadel prebivalcev,

Slovenka-astronaut za polet v vesolje

Space Center, Houston — Space Center v Houstonu je naznanil, da je bila 33 let stara Judith A. Resnik, biološka zdravstvena inženirka iz Akrona, Ohio, izbrana kot druga ameriška ženska astronautka za polet v vesolje. Judith Resnik je bila izbrana izmed desetih astronautov za 11. in 12. "shuttle" polet v vesolje začetkom prihodnjega leta. Judith Resnik bo med poletom opravljala razne znanstvene preizkuse.

O Judith Resnik iz Akrona, Ohio, še nimamo nikakršnih podatkov, a njeno ime je tipično slovensko — je torej Slovenka po rodu ali pa je poročena z Amerikancem slovenskega rodu. Vsekakor zanima!

Dražji stroški zdravljenja

Washington, D.C. — Stroški zdravljenja so se v preteklem letu zvišali za 11%, kar je znašalo skoraj trikrat več kot splošni porast cen. Odstotek stroškov za zdravljenje je bil tretji najvišji v enem letu, odkar je federalna vlada leta 1935 začela registrirati stroške zdravljenja. Računi za zdravljenje so se v zadnjih letih tako povišali, da federalni zdravstveni zavarovalni oddelek (Medicare) dvomi, če bo še v bodoče mogel v dosednji meri kriti vse izdatke zdravljenja za zavarovance.

vseeno pa budno spremljajo vse spremembe in kemično sestavo vode, da ne bi prišlo do neljubih presenečenj.

Puščave se širijo

Po napovedjih podatkih pestijo suše 44 odstotkov afriške zemlje, prebivalci teh območij pa so brez hrane. Tako se jim godi v Etiopiji in še marsikje drugod.

Hkrati se na 55 odstotkih celine širijo puščave. Za primerjavo omenimo, da se puščave širijo na 4 odstotkih azijske površine in na enem odstotku južnoameriške. Pesek pokrije vsako leto 6.000 do 7.000 kvadratnih kilometrov afriške obdelovalne zemlje in prinaša lakoto še tja, kjer je doslej ni bilo.

Najhuje je v Sudanu in državah južno od Sahare, v Angoli, Lesotu, Malaviju in Tanzaniji.

Preizkušena imena

Zahodnonemški novorojenčki so se v lanskem letu najpogosteje imenovali Stefanie in Christian. Po statističnih podatkih je Christian že šesto leto zapored najbolj priljubljeno moško ime, Stefanie pa je nadomestila Christine oziroma Christino.

Kot je pokazala anketa Društva za nemški jezik v Wiesbadnu, ki so jo opravili po matičnih uradih, se čedalje več zahodnonemških staršev odloča za stara imena. Vse več je Benjaminov, Philippov in Moritzov, med dekleti pa Katharin in Ann.

Kosilo za 'Ave Maria'

V nedeljo, 10. aprila, priredi Zveza Oltarnih Društev v Clevelandu kosilo v pomoč verskemu mesečniku "Ave Maria". Kosilo bo v dvorani pri Sv. Vidu, vstopnice so že v predprodaji in jih imajo članice. So po \$5 za odrasle in \$2.50 za otroke.

Novi grobovi

John Pretnar

V ponedeljek, 4. aprila, zvečer je umrl John Pretnar z 1121 South Green Road, mož Justine, roj. Jelercic. Pogreb bo v oskrbi Zeletovega pogrebnege zavoda. Drugih podatkov ob tem poročanju ni.

Frances Perencevich

V petek, 1. aprila, je v Fairview bolnišnici po kratki bolezni umrla Frances Perencevich, rojena Zaviršek, bivačica mnoga leta v St. Clairski naselbini, vdova po pok. možu Nicholasu, mati Frances Kosch in že pok. Michaela, stara mati LaVerne Zink, Karen Rowley in Michaela Case, 5-krat prastara mati. Pred leti je pokojna lastovala in vodila Fanny's Confectionary na E. 40. cesti, bila je članica KSKJ št. 162, Macabees, Podr. št. 25 SZZ in HBZ. Pogreb bo v oskrbi Zak-Cosic pogrebnege zavoda danes, v torek, iz pogrebnege zavoda Chambers na 4420 Rocky River Dr. in Puritas Ave. v cerkev sv. Vida ob 10. dopoldne, od tam na Kalvarijo.

Sporočajte osebne in krajevne novice!

MALI OGLASI

ROOM FOR RENT

Reasonable. Clean. Neat. GARAGE. Convenient area. Females only. Call after 6 p.m. 383-9041.

FOR RENT

2 bdrm. apt. dn. Collinwood area. Call 681-8832 or 344-3444.

BRICK INCOME

Off E. 185 St. O.L.P.H. parish location. Good rental area. Interior newly remodeled. Price just reduced. 50's. Call for appt. Lori Pecjak 692-0321.

Frank J. Jochum
731-8931

Lawn Care. Roto-tilling. Low rates. Free estimates. Call Stan 261-1243.

(23-27)

Want to rent or buy single house. Older couple need to rent or buy single home. Please call 391-6831 any time.

HOUSE FOR RENT

2 bdrm. Appliances. Newly decorated. 74th & St. Clair. 531-7282 eves.

(26-27)

FOR RENT

4 room furnished apartment. up. No children or pets. St. Vitus area.

431-2887 after 6 p.m.

(26-27)

SHAWNEE AVE.

Alum. Ranch. \$35,900.

PARKGROVE AVE.

Single. 3 bdrms. 2 car garage \$44,900.

GROVEWOOD AVE.

In-law suite. 2 bdrms up and dn. Asking \$49,900 Estate—vacant.

EUCLID

Beautiful brick. Off Lak Shore. Vacant. Must sell. GEORGE KNAUS REALTOR

819 E. 185 St.

481-9300

FOR RENT

E. 61 St. and St. Clair. Single (7 rooms) or downstairs (4 rooms). Want neat people. Deposit. Call 1-653-9413.

(24-28)

T.K. General Contractors

We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing and driveway jobs. TONY KRISTAVNIK Owner

831-6430

MALE OR FEMALE

To sell advertising for Ameriška Domovina. Contact Mrs. Debevec at 431-0628.

Earn 16% Interest

P.O. Box 31417
Independence, Ohio

Razlašcanje

(Nadaljevanje z 2. strani)

A kdo je poslednja in končna žrtev takega prisvajanja, s katerim gre denar iz enega žepa v drugega, ne da bi se s tem povečala ali izboljšala proizvodnja materialnih dobrin? Pri kom se proces ekspropriacije ustavi? To je kupec teh dobrin ali potrošnik. Tega s pretirano visokimi cenami najrazličnejših izdelkov in pridelkov razlaščuje business, ki tovarniške in druge izdelke in proizvode prodaja. Toda ta resnice velja dejansko samo za tiste potrošnike, ki živijo na račun svojih prihrankov, pokojnine ali javne podpore, med tem ko si ljudje na delu in po službah znajo pomagati z zgoraj opisanim prisvojevanjem bogastva svojih delodajalcev. Na ta način se opisani circulus vitiosus, ali po naše začarani krog, lepo sklene in se vrtil naprej.

V zadnjih letih se je razlašcanju kupca in potrošnika zelo vidno pridružila še ena komponenta, namreč vedno glasnejša zahteva obih, delodajalca in delavca, naj se zaščiti domača produkcija pred konkurenčnim uvozom tujih, cenejših proizvodov in dobrin. Zahteva se uvedba trgovinskih kvot za uvoz n. pr. tujih avtomobilov (zlasti japonskih), jekla iz Evrope, sladkorja iz karibijskih otokov itd. Trdi se, da je do 34 odstotkov domačega trga zavarovanega pred tujo konkurenco cenejšega blaga, kar stane ameriškega potrošnika blizu 6 milijard dolarjev letno. Tudi tako imenovani prostovoljni ukrepi o kvotah razlaščajo ameriškega kupca v prid domačemu podjetništvu in delavstvu.

Robert B. Reich, profesor trgovske politike na Harvard univerzi imenuje zgoraj obravnavani ekonomski sistem razlaščevanja cowboy capitalism, ki ga velja izločiti iz našega ekonomskega življenja, ker ne rodi bogastva, marveč ga le premika iz ene vrste žepov v drugo vrsto. Skupno na pospešuje cinično brezbržnost za kakršno koli podjetnost, ki bi segala prek osebnega dobička.

Za zdravo, močno ekonomsko bazo, na kateri sloni celotno blagostanje družbe, je potrebno kolektivno sodelovanje na podlagi poštenja, zvestobe in vzajemne odgovornosti. Tudi za Ameriko je veljavno spoznanje, da sta si splošna ekonomska prosperiteta in kolektivna usoda naroda v sorodstvu.

L. P.

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

"AMERIŠKI DOMOVINI" V POMOČ

Prijatelji "Ameriške Domovine" v Clevelandu so pripravili banketni večer, posvečen "ohranitvi slovenske besede" v hvaležno pomoč listu "Ameriška Domovina". Ni se bilo mogoče upirati prijaznemu vabilu. Povrh vsega je pa še suščevo sonce tako prijetno ogrelo ozračje, da je bil izlet iz Toronta v Cleveland res pravi užitek. Ob treh popoldne sva bilo s spremljevalcem že v poslopju "Ameriške Domovine", kjer sta nama urednik Amerikanskega Slovenca g. J. Melaher in pa lastnik "Ameriške Domovine" g. J. Debevec razkazovala poslopje, stare stroje in nove stroje ter za moderno tiskanje pripadajočo novo opremo. Nobenega dvoma ni, da je poslopje potrebno temeljitega popravila in da so stari tiskarski stroji doslužili. Prijatelji "Ameriške Domovine", ki so lastniku priskočili na pomoč pri obnovi podjetja, brez dvoma opravljajo veliko dobro delo.

Tudi banketni večer, ki so ga v kratkem času pripravili in izvedli v soboto, dne 5. marca, v Slovenskem narodnem domu, je bil obudovanja vreden, če ni bil to že drugi "čudež" na St. Clairju. S svojim delom za vzvišeno zadevo so razgibali slovensko javnost v Clevelandu in privabili na banket kakih 500 ljudi iz različnih slojev in poklicev. To je znak, v kako mnogih se gori lučka slovenski besedi in kako mnogi so še navezani na list "Ameriška Domovina". Udeležba na večeru je torej pokazala, da je v slovenskem Clevelandu še močna volja ohraniti list "Ameriško Domovino" in sicer tako, kot jo poznamo; tako, kot jo je zasnoval, urejal in izdajal pok. Jaka Debevec, oče "Ameriške Domovine" in oče sedanjega lastnika in jo je po njegovi smrti nadaljevala gospa Mary Debevec s pomočjo profesorja g. V. Lipovca. Skoraj bi si upal trditi, da je v nenapisani oporoki pokojnih, naj "Ameriška Domovina" po duhu in vsebini ostane nespremenjena. To je "Ameriška Domovina", ki slovensko govori in krščansko čuti, ki brani resnico in pravico ter zagovarja svobodo in demokracijo. Drugačne "Ameriške Domovine" ne poznamo, je generacije pred nami niso poznale in za drugačno "Ameriško Domovino" ni bodočnosti, ker ni volje zanjo. Upanje je, da bodo vsi, od katerih je sedaj odvisna usoda tega lista znali brati razpoloženje banketnega večera.

Večer je pritegnil tudi pozornost drugih slovenskih

naselbin. Iz Washingtona je prihitel slovenski oče v Ameriki bivši senator Frank Lausche, ki je živa vez med aktivno slovensko generacijo v prvih desetletjih tega stoletja in med današnjo stvarnostjo. V svoji krepki pojavi in v ognjevitem govoru je razpihal ljubezen do "Ameriške Domovine". Iz Washingtona je tudi prišel pisatelj g. Mirko Javornik. Chicago, Milwaukee in Toronto so bili tudi zastopani in so mogli izraziti želje naročnikov in bralcev iz teh naselbin.

Prijatelji "Ameriške Domovine" so odlično uspeli tudi v drugih pogledih. To le pisanje ni poročilo o večeru. Vendar pa je treba omeniti odlično večerjo in postrežbo, kar je seveda tudi pripomoglo k izbranemu razpoloženju. Večer ni bil navadno zabavno-družaben, čeprav se je začel ob obloženih mizah in se zaključil na plesišču. Vmes je bil namreč dolg kulturni program, o katerem bi moral poseben kulturnik napisati poročilo za kulturno kroniko A.D. Program je bil vreden naslova: OHRANIMO SLOVENSKO BESEDO! Kakor je bil kulturno bogat, je bil

pa duhovno bolj šibek. Beseda izhaja iz misli, te pa so spočete v meditaciji, v duhu. Tu smo od govora duhovnika (msgr. Baznik) pričakovali nekaj močnejšega, globljega, kar bi pokazalo tudi duhovno važnost "Ameriške Domovine" in njeno vodstveno vlogo.

Kulturni program je vodila, razlagala, povezovala in napovedovala ga. Breda Lončar. Njen nastop je bil odličen. Vse, kar je povedala, je bilo v čisti slovenščini in v enako čisti angleščini, vsem navzočim v vzor in poučenje.

Prijatelji "Ameriške Domovine", veliko delo ste že opravili materini besedi na ljubo, dobremu slovenskemu tisku v pomoč in "Ameriški Domovini" v veliko oporo. Dali ste pa tudi zagotovilo, da vse še ni rešeno in da boste še nadaljevali s svojim delom. Sedaj je pa še na drugih slovenskih naselbinah po širni Ameriki in Kanadi, da se zberejo prijatelji in priložijo svoj dar in s tem pokažejo voljo: NAJ ŽIVI "AMERIŠKA DOMOVINA"!

Kakor dobrodošel, s soncem ožarjen dan sredi mrke zime, tako je bil izlet v Cleveland sončno doživetje. Oseben stik s prijatelji, razgovor s sodelavci, srečanje z dobrimi ljudmi, vse to človeka poživi. Ob tej priliki je v vse to sovpadala tudi nedeljska slovenska maša pri

Domobranstvo na Primorskem

II.

Slovenska usmerjenost primorskega domobranstva je bila tako izrazita, da je Ceceani tožil Mussoliniju celotno domobrantsko delovanje kot gibanje za priključitev Primorske k Sloveniji. Celo za generala Rupnika na podlagi dokumentov pisec ugotavlja, da se je zanimal za slovenski napredek na Primorskem in je celo skušal priključiti Ljubljanski pokrajini Idrijo z okolico.

V nasprotju z ravnanjem domobrancev pa knjiga Borisa Mlakarja poroča o prepovedi OF, da bi se uvedla slovenska beseda v šolah, v upravi in sodiščih, češ od okupatorja ne maramo ničesar. Del slovenskih Primorcev ni sledil temu nesmiselnemu odloku in KPS je šla tako daleč, da je enega takega slovenskega župana dr. J. Petriča 30. novembra 1943 likvidirala zaradi strašnega "greha", da je uradoval v slovenščini namesto v italijanščini. Ljudje so bili zastrašeni in se niso hoteli angažirati za slovensko besedo.

Z istim nesmisлом je KPS nadaljevala že pod zavezniški in še dlje, ko je namesto v slovenske stranke ljudi nasiloma napotila v italijanske.

Sv. Vidu, pri kateri so odlično sodelovali učenci slovenske šole. Odlično je bilo tudi kosilo v prid tej šoli. Cerkev sv. Vida v Clevelandu pa ima še neko posebnost, ki je mora biti kristjan samo vesel. V njej prebiva Gospod še vedno na najbolj častnem mestu. Niso ga preselili v stranske kote in votline, kakor se je zgodilo v tako mnogih cerkvah.

James, Madeline, Rudolf, Vinko, Pavel, Rudi, Janez, Jože, Tone, župnik, Ludvik — Bog plačaj za gostoljubje, pozdrav in na svidenje, če Bog da!

Por.

"Naša moč"

Izšla je nova "NAŠA MOČ" št. 101, ki je glasilo Župnijske Hranilnice in Posojilnice Slovenija. Na naslovni strani prinaša košček lepote slovenske zemlje in kratek uvodnik v skladu s časom pred Veliko nočjo. Dalje objavlja imena odborikov in poziv mladini za pristop. Kratko finančno poročilo pove, da je ustanova imela čez 13 milijonov denarnega prometa v prvi tretjini poslovne dobe, kar pomeni veliko delavnost in dvig kapitala. Zadnji dve strani pa sta posvečeni slovenski javnosti in hočeta povedati, da je koristno biti član Ž.H.P. Slovenija.

Por.

Ni čuda, da je slovenska zavednost po vojni v našem zamejstvu tako strašno padla. Tako na Primorskem kot na Koroškem je ostalo zaradi take zgrešene narodne politike samo še neko ogrodje organizacij z večinoma plačanimi vodilnimi kadri, manjka pa široke baze. Pisatelj Mlakar sam priznava, da slovenske šole (pod Nemci) niso napravile narodne škode.

Za duhovnike je rečeno, da so deloma odločno odklanjali revolucijo deloma pa so stali ob strani. Omenja likvidacijo duhovnika. Na strani 175 in 192 je omenjena nemška čistka na Banjški planoti, ki se je končala s premirjem. Pisatelj sicer govori o premirju, ne omenja pa podrobnosti partizansko-nemškega dogovora o nenapadanju jeseni 1944. Podrobnosti, ki so bile javno nabite v Postojni, morajo biti pisatelju gotovo znane. Čistega vina nam pisec naliže glede VOS-a ali OZNE, ki je izvajala likvidacije nasprotnikov. Proti koncu vojne so bile likvidacije nasprotnikov po piscu važnejše kot pa diverzantske akcije (proti Nemcem)! Pravi, da je prevladal politični vidik zadeve.

Vojaško, tako po knjigi, domobranci na Primorskem niso mnogo pomenili, njihovo število z vsemi pomožnimi službami ni preseglo 2.000. Domobranci so pa po piscu odgovorni za smrt par desetlin terencev. Pisec, ki je doma iz Cerknja, odpravi tragedijo poboja udeležencev partijske šole in maščevalnega umora 16 domačinov, vključno dveh duhovnikov z običajnim komentarjem, da so se ljudje zelo zgražali nad to drastično kaznijo. Kot znano je bil izdajalec šole partizanski major Hrast. To je že bilo pisano v SRS in pisec greši, ker ne poroča cele resnice.

Glede tragičnega konca domobranstva na Primorskem knjiga navaja sledeče: "V vojašnici Sv. Ivana v Trstu smo zajeli 200 domobrancev, dočim so častniki pobegnili." Za preostale zajete domobrante na Primorskem pa pravi, da so bili mladoletni in prisilno mobilizirani izpušeni, kar je bilo drugih, so pa prišli pred ljudska sodišča, ki so jih strogo kaznovala ali pa so bili takoj ob koncu vojne ustreljeni tudi brez sodbe, recimo v Trnovskem gozdu. Zadnji stavek je zgodovinsko pomemben, ker stavlja uradno Slovenijo na laž, kjer se trdi, da so bili sojeni vsi domobranci in šele potem kaznovani.

Boris Mlakar je uporabil ogromno nemških, komunističnih italijanskih in celo domobrantskih virov. Že na

začetku smo rekli, da ni povsem objektivni, ker je še vedno poln mitov o NOB.

Kljub vsemu pa se prvič soočimo z nekim novim pijemom, ko se da, ako že ne povsem odkrito pa vsaj med vrsticami z lahkoto brati resnico o obeh taborih državljanske vojne. Predoči KPS, ki je izvedla revolucijo in je pri tem videla edinega zaveznika v Sovjetski zvezi in Stalinu in slovensko opozicijo, ki je skušala reševati narod v silno težkem času. Njegovo delo bo lahko brez dvoma pomoč kasnejšim zgodovinarjem, ki se jim ne bo treba več bati posledic svojega pisanja.

Dr. Peter Urbanc

Zdravilo za ledvične kamne

Ameriški internist Charles Y. C. Pak je petnajst let razvijal in preskušal zdravilo, ki preprečuje nastajanje ledvičnih kamnov. Pri bolnikih, pri katerih se ti kalcijevi kamni radi tvorijo, se je pogostnost nastajanja zmanjšala od povprečno osem na povprečno 0,27 kamna letno.

Ker snovi (natrijevega celuloznega fosfata) ni mogoče patentirati in ker je bila videti za trg premalo zanimiva, je šest velikih ameriških farmacevtskih družb zavrnilo, da bi preparat razvijalo in izdelovalo.

S pomočjo zveznega urada za hrano in zdravila (FDA) je Pak končno našel manjšo farmacevtsko firmo iz San Antonia, ki je začela izdelovati "calcibind" in ga prodajati na trgu.

Koga zanima Grčija

Lani je Grčijo obiskalo za 2 odstotka manj tujih letoviščarjev kot leto dni pred tem. V grških letoviščih je bilo 5,463.000 tujih turistov, 100.000 manj kot leta 1981. Mednje so všteti tudi tisti, ki si pridejo na hitro ogledat Atene, pa tudi 430.000 tujcev, ki so preživeli v povprečju po štiri dni na grških ladjah, na križarjenjih po Egejskem in Jonskem morju in se ustavljali na najznamenitejših otokih.

Med tujci je bilo največ Britancev, ki so Grkom postavili tudi svojevrsten rekord. Prvič v grški zgodovini se je zgodilo, da je prišlo več kot milijon ljudi iz ene same države. Britancev je bilo samo lani namreč 1,022.000.

Takoj za njimi je prišlo največ Zahodnih Nemcev (606.000), potem pa Jugoslovani (537.000). Baje so Jugoslovani med najbolj zapravljivimi gosti; porabili so več kot 200 milijonov dolarjev.

KOLEDAR

društvenih prireditev

APRIL

9. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

10. — Zveza oltarnih društev priredi kosilo za pomoč mesečniku Ave Maria. Kosilo bo v avditoriju pri Sv. Vidu, serviranje bo od 11.30 dop. do 2. pop.

16. — Pevski zbor Korotan priredi večerjo s kratkim programom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7.30 zvečer. Igrajo Veseli Slovenci.

17. — Klub slovenskih upokojenčev na St. Clair Ave. priredi kosilo in ples v SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3. popoldne.

23. — Rovensko društvo Planina priredi koncert v Slovenskem domu na Maple Hts. Začetek ob 7. zvečer. Za ples igra Eddie Buehner orkester.

30. — Slovenian National Art Guild priredi večerjo s plesom ob 10. obletnici svojega obstoja v Slovenskem domu na Holmes Ave.

30., 1. maja — Slovenski folklorni inštitut v Ameriki priredi samostojni folklorni program v novo preurejenem gledališču Ohio Theater na Playhouse Square v središču Clevelanda.

MAJ

7. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

8. — Ženski odsek SNPJ farne na Heath Rd. priredi kosilo s piknikom.

15. — S.K.D. Triglav Milwaukee, Wis. priredi materinsko proslavo v Parku. Začetek ob 2. popoldne.

21. — Mladi harmonikarji prirede koncert v avditoriju pri Sv. Vidu. Začetek ob 7.30 zvečer. Za ples igra ansambel Jasmin.

29. — Društvo SPB Cleveland obhaja Slovenski spominski dan za žrtve vojne in revolucije s sv. mašo pri Lurški votlini na Providence Heights, Chardon Rd.

30. — S.K.D. Triglav Milwaukee, Wis. priredi spominsko svečanost v svojem Triglavskem parku. Sv. maša ob 11. dop., potem govor pesem in kosilo.

JUNIJ

4. — American Slovene Club priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. v po-

častitev 55. obletnico klubovega obstoja.

5. — Otvoritev Slovenske pristave.

18. in 19. — Tabor DSPB Cleveland podaja spominsko proslavo za pobite slovenske domobrance, četnike in civilno prebivalstvo ter 40-letnico Turjaka in 40-letnico ustanovitve slovenskega domobranstva. Spominska proslava bo pri kapelici Orlovega vrha na Slovenski pristavi.

26. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

26. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi prvi piknik v Triglavskem parku. Sv. maša ob 11. dop. potem kosilo in zabava s plesom.

JULIJ

2. in 3. — Slovenski folklorni inštitut v Ameriki priredi svoj tretji Festival slovenske folklorne v Ameriki.

10. — Misijonska znamkarska akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.

17. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

23. in 24. — Slovenski športni klub priredi svoj vsakoletni "Sportsfest" na Slovenski pristavi. Balinarsko, odbojgarsko, "Superteams" in več drugih tekmovanj.

24. — Misijonski piknik MZA za Milwaukee s sv. mašo ob 11. dop. v parku Triglav; sledijo kosilo, žrebanje in prijateljsko srečanje.

31. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi piknik na lovski farmi.

AVGUST

7. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi.

17. — Federacija ameriško-slovenskih upokojenčev priredi letni piknik na SNPJ farmi na Heath Rd.

21. — S.K.D. Triglav Milwaukee, Wis. priredi svoj drugi poletni piknik, zopet s sv. mašo ob 11. dopoldne, kateri sledijo kosilo, zabava s plesom in športne tekme.

28. — Ohijski federacija KSKJ društev priredi piknik na farmi sv. Jožefa na White Rd., Willoughby Hills, Ohio.

SEPTEMBER

10. — Plesna skupina Kres priredi Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Živa spremljava pri programu: orkester Veseli Slovenci. Začetek ob 7.30 zv.

11. — Ženski odsek SNPJ farne na Heath Rd. priredi kosilo s piknikom.

18. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi svoje vsakoletno kosilo z juho, govejo in kurjo pečenko in prikuhami, v farni dvorani. Serviranje bodo od 11.30 dop. do 2. pop.

18. — Odbor Slovenske pristave priredi vsakoletno Vinsko trgatv na SP.

25. — Plesna skupina Kres ponovi program "Večer slovenskih narodnih in umetnih plesov" v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 3.30 popoldne.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatv v Triglavskem parku. Kosilo ob 12. uri popoldne, potem zabava.

OKTOBER

1. — Fantje na vasi priredijo koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. zvečer. Gostujejo Fantje na vasi iz Toronta. Po koncertu ples in zabava, igra Alpski sekstet.

8. — Klub upokojenčev v Nevburgu-Maple Hts. priredi 21. letno večerjo s plesom v Slovenskem domu na E. 80. cesti. Igra Eddie Buehner orkester.

15. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer. Za zabavo in ples igra orkester Veseli Slovenci.

O b t o ž e n e delikatese

Prekajenemu mesu so očitali, da vsebuje kancerogene smole, zdaj pa so ga obtožili še, da povzroča sladkorno bolezen. Med Islandci, ki pojedjo kar precej prekajenega mesa, se rodi veliko otrok s to boleznijo.

Statistike so pokazale, da se novorojenčki s sladkorno boleznijo rodijo zlasti jeseni in so spočeti največkrat v decembru, ko njihovi starši pojedjo največ prekajenih delikates.

Stirje angleški in islandski zdravniki so se resno lotili raziskave, ali je prekajeno meso zares krivo, da se rodijo otroci z diabetesom. Miške so hranili v glavnem s prekajenim mesom in 16 odstotkov njihovih mladičev je dobilo sladkorno bolezen.

"The Lancet" je na to zapisal, da prekajeno meso, posebno ovčatina z Islanda, povzroča sladkorno bolezen verjetno zaradi tega, ker vsebuje veliko nitratov. Te pa vsebujejo tudi druge delikatese in konzerve.

Prav zato pripravljajo širšo raziskavo, s katero bodo primerjali vplive prekajenega mesa z Islanda z podobnimi vrstami hrane od drugod.

15. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi vsakoletni jesenski koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. — Občni zbor Slovenske pristave.

22. — Ansambel "Veseli Slovenci" praznuje 20. obletnico obstoja s samostojnim koncertom in večerjo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

23. — Slomškov krožek priredi obed v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 popoldne.

Duh veje...

TORONTO, Ont. — ...Rože cveto, prepevajo ptički, odmevajo v dalji pomladni glasovi. ...Otroci pa rastejo, zapuščajo domače livade in v soncu bleščeče zelene bregove ob šumečih pomladnih vodah... Odhajajo v delovni svet velikih mest preko morja, si boljšega kruha iskati...

Še odmeva v njih srcih domača pesem in beseda, od nje živijo in si ustvarjajo dom. V hitrosti časov se znajdejo sredi tuje pustinje in iščejo sledov na domači poti... In duh veje... nas objame, prevzame s polno lepoto visoke slovenske proze in poezije... zbudi v mladini ljubezen do slovenske pesmi in glasbe...

Tako smo doživeli v Torontu začetkom marca poseben kulturni program, kjer je nastopila naša mladina v novem pevskem zboru "Škrjanček", v dekliskem kvartetu, v folklorni skupini "Nagelj" ob spremljavi domačih glasbenikov in sodelovanju starejših kulturnih delavcev. Prireditelj kulturnega mozaika "Duh veje..." g. Vilko Čekuta je razdelil program v tri dele: življenje, mladost, ljubezen.

Iz slovenske literature je izbral dela Franceta Prešerna, Simona Gregorčiča, Ivana Cankarja, Frana Milčinskega, Karla Mauserja, Antona Linhart (Županova Micka, prva slovenska igra) in jih po recitatorjih podal občinstvu.

Pevski zbor "Škrjanček", ki ga vodi g. Drago Ložar, je doživel krstno predstavo. 28 mladih fantov in deklet, ki se od jeseni 1982 zbirajo k tedenskim pevskim vajam, zaslužijo priznanje. Res še nimajo tistega elana, ki ga dosegajo ustanovljeni pevski zbori, vendar je v tej pevski skupini bogastvo svežih mladih glasov, predvsem pa ljubezen in zvestoba domači pesmi.

To so nosilci bodoče slovenske kulturne dejavnosti v Torontu. Prav tako gre pohvala g. Dragotu Ložarju, ki kot eden najstarejših kulturnih delavcev na glasbenem (pevskem) polju, kljub oddaljenosti (St. Catharines) še najde časa in moči za oblikovanje zbora "Škr-

NOVEMBER

5. — Štajerski klub priredi svoje tradicionalno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igra Veseli Slovenci orkester.

12. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

12. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. S serviranjem večerje bodo začeli ob 5. popoldne.

janček". V prvem nastopu so zapeli dve pesmi v njegovi priredbi (Škrjanček, Kuharica) in koroško Ob Dravci.

In duh veje... ter zbudi še eno žlahtno rožo, vokalno skupino Francke Zejn, ki razveseli poslušalce s pesmi "Tam doli za našo vasjo", "Triglav, moj dom", in "Slovenka čem ostati".

Spremljal je s harmoniko Vili Boštjančič.

Folklorna skupina Nagelj (ustanovitelj Ciril Sorjak) je ena najstarejših slovenskih kulturnih skupin v Torontu. Odtod že čez dvajset let veje duh slovenske plesne folklorne, ki je ponela naše ime širom Kanade. Njihov nastop v kulturnem mozaiku je kot šopek cvetja v domači hiši: nagelj, rožmarin... Vsa čast fantom in dekletom za njihovo vztrajnost in ljubezen do slovenske narodne noče.

V višje sfere pevske umetnosti nas je povedel g. Blaž Potočnik, ki je ob klavirski spremljavi (Jože Osana - New Toronto, Marjetka Adamič - Marija Pomagaj) zapel dve koroški.

Iz kulturnega bogastva naše zemlje je g. Čekuta zbral par biserov, jih vložil v krono slovenske torontske mladine, da ob žaru in toploti domače besede in pesmi ogrejejo hladna srca, da zaživimo v plemenitem duhu, ki večno poje o življenju, mladosti in ljubezni...

Vsem nastopajočim iskrena hvala!

Mladim pevcem in pevkom zbora "Škrjanček" pa ves pogum z željo, da se njihove vrste pomnože, da njihove glas doseže še mnogo fantov in deklet iz rodu, čigar govorica je pesem in domovina zemlja pod Triglavom... Naj kot škrjanček nad poletnim poljem visoko pod nebo leti njihova pesem, hvalnica Stvarniku, za vso širno lepoto slovenske kulturne tradicije, da bo v naših domovih, v našem mlademu rodu še dolgo vel duh slovenskih kulturnih poljan.

Anica Resnik

Sporočajte osebne in krajevne novice!

Vesti iz Slovenije

Inflacija v Sloveniji

LJUBLJANA — Podatki kažejo, da so se cene na drobno v Sloveniji povečale od januarja 1982 do januarja 1983 za 30,1 odstotka. Na vrhu enoletne lestvice podražitev je bila volna in volneni izdelki, ki so se podražili za 51,9 odstotka, šolske potrebščine in časopisi so dražji za 42 odstotkov, tobak za 41,1, tekoča goriva in maziva za 39,4, obutev za 38,2, tekstil za 37,1, mesni izdelki za 36,1, meso za 35,2, sadje za 33, kurjava za 32,8 in gradbeni material za 32,5 odstotka.

V letošnjem januarju je bilo glede inflacijske stopnje malo boljše. Cene na drobno v Sloveniji so se povečale le za 0,2 odstotka.

Umrli so

Iz "Dela" 22. februarja:
Franci Petaci (Kamnik);
Martin Moškon, 64 (Zagorje ob Savi);
Terezija Bagon (Piran);
Andrej Prosen (Dravljica);
Vinko Kurent (Trbovlje);
Ivan Mirt (Celje);
Janez Kamnar (Zadvar);
Anton Springer, 77 (Ljubljana);
Marija Cerkenik roj. Gledić (Ljubljana);
Pavica Ropotar roj. Reberski (Ljubljana);
Vinko Kolšek (Celje);
Franc Bec (Radeče);
Marija Tekavec roj. Sotlar (Ljubljana);
Janez Štempihar št. mlinarski mojster v pokoju (Logatec);
Melita Kvas roj. Hinterlechner (Ljubljana);
Marija Koštomaj iz Lipovca 4;
Franc Kruljec (Ljubljana);
Ani Nedbal (Ljubljana);
Ivanka Piskar (Ljubljana);
Milči Hutter (Ljubljana);
Vladimir Jeraj, mesar (Rogaška Slatina);
Albina Mahne roj. Kobal (Ljubljana).

Iz "Dela" 23. februarja:
Franc Žgank (Žalec);
France Penik (Šmartno pri Litiji);
Franc Vidmar, 72 (Radovljica);
Marija Matko roj. Testen, 71 (Šmihel pri Novem mestu);
Stanislava Medle roj. Laznik, 42 (Ljubljana);
Marta Čater, roj. Špeglič, ing. kemijske tehnologije (Celje);
Zoltan Perš, 71 (Murska Sobota);
Ignac Jurca (Litija);
Jože Jarc iz Naklega 74;
Alojz Kožar (Preddvor);
Franc Perič (Sora);
Šteško Šentjarc (Rimske Toplice);
Tatjana Kopčič roj. Vavpotič (Ljubljana);
dipl. inž. Marko Čibej (Ljubljana).

Iz "Dela" 24. februarja:
Marija Kolenc roj. Mrak (Žiri);
Ivana Stenko roj. Skok, 94, p.d. Gregova mama iz Peč pri Moravčah;
Anton Kotar, 57 (Celje);
Jože Miklavčič (Ljubljana);
Marija Bole roj. Wolbart (Ljubljana);
Marjetka Černe, študentka medicine (Ljubljana);
Franc Reher (Ljubljana);
Božena Lipužič roj. Korensky (Ljubljana);
Alojzija Kušlan roj. Janežič (Cikava);
Anton Gašperin (Podbrezje);
Franc Oblak (Polhov Gradec).

Iz "Dela" 25. februarja:
Vida Zalokar roj. Gerlovič (Ljubljana);
Fani Lavrič roj. Kmetec (Ljubljana);
Franc Udovč (Krašnja);
Frančiška Kranjec roj. Šešek, 81 (Bukovica);

Janez Tomažin iz Rašice 5 pri Velikih Laščah;
Janez Erce, 84 (Vodice);
Branko Možina (Ljubljana);
Pavlina Šifrar roj. Šori, 81 (Knape nad Škofjo Loko);
Viktor Vipotnik, 39 (Ljubljana);
Albina Starc, 70 (Ljubljana);
Janez Hočevnar, 58, Flikov Janez iz Hrušice;
Marija Sorgo roj. Osolnik (Ljubljana);
Franc Veber (Zagorje);
Ciril Sekelj (Ljubljana);
Marta Guštin roj. Filipčič (Sežana);
Fani Pajnič roj. Kordiš, 94 (Hrib-Loški potok);
Marija Cindrič roj. Lavrič iz Babnega polja;
Alojz Zupanc (Bohinjska Bela).

Iz "Dela" 26. februarja:
Marija Šketelj roj. Založnik (Ljubljana);
Josip Kostanejevic (Vipava);

Franc Cankar, 84, bratranec Ivana Cankarja (Kočevje);
Emil Trstenjak (Celje);
Helena Lah (Medvode);
Oskar Bofulin (Rogaška Slatina);
Uršula Salobir, 86, gostilničarka v pokoju (Dobje);
Pavla Grilc roj. Pogačnik, 85 (Radovljica);
Marko Čibej (Ljubljana);
Kristina Cimerman roj. Tomc (Črnomelj);
Minka Špoljar (Celje);
Henrik Ferenčak iz Brezine;
Anica Bano roj. Uršič (Ljubljana);
Jože Rupnik (Ljubljana);
Rudi Lesjak (Ivančna Gorica);
dr. Rajko Novak (Koper);
Franc Borinc (Celje);
Alojzij Košmerl (Novo mesto);
Albina Šurk, 40 (Domžale);
Anton Kuhelj (Stavča vas);
Štefan Borštnar (Ljubljana);
Janez Kosec, dentist (Domžale).

Iz "Dela" 28. februarja:
Alfonz Kovačič (Ljubljana);
Ivan Dolar iz Novega Celja pri Žalcu;
Ivo Jontes (Ljubljana);
Pepca Tič roj. Urbanija (Ljubljana);
Ervin Kovačič, 58 (Ljubljana);
Matevž Mavec (Ljubljana);
Ervin Vilhar (Ljubljana);
Alojz Vahtar (Trbovlje);
Jože Hrvatin (Griže).

Slikar Riko Debenjak 75-letnik

LJUBLJANA — Akademski slikar in grafik Riko Debenjak je 8. februarja postal 75-letnik. Rojen v Kanalu ob Soči, Debenjakova bogata življenjska pot je vodila preko Beograda, Pariza do Ljubljane.

Debenjaka štejejo za vodilnega umetnika na področju barvnega globokega tiska.

How to buy a house Where to begin.

A good house is a sound investment. But it should be more than that. It should be a home.

So you should be very comfortable with the home you select, whether it's nearby, or in a different neighborhood.

But, wherever you decide to locate, don't rush into a decision. After all, you could be living in your new home for a long, long time.

So, drive through the areas you're interested in first. Get the feel of them. Talk to friends who may live there.

Then decide if the area fits your way of life. Is it close to shopping, transportation and your job?

You may also want to talk to organizations like the Housing Information Service

of the Cuyahoga Plan. They offer free counseling on how to buy and where to look, based on your price range. Finally, check the newspapers for home prices around the community. Then visit the areas where prices seem most affordable.

At Central Bank, we can provide you with mortgage loans — Conventional, FHA and VA — home improvement and personal loans. We can also help you with small business loans and a variety of commercial services. Plus Individual Retirement Accounts, checking accounts and auto loans.

Central Bank is more than just a place to put your savings. We're here to serve you. And if we can help you reach your goals, we will.

A Central Bank

Central Bank

Member FDIC

ANDREJ KOBAL:

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

Ogledoval sem lepi aparat od vseh strani in se prepričal, da se številke izdelka ujema-jo z onimi, katere mi je napisal okrađeni prijatelj. Trgovca je za aparat zahteval dvakrat tolikšno vsoto kot bi stal v Ameriki, vendar sem mu dejal, da bom kupil, a da pri sebi nimam zadostne vsote; naj počaka torej nekaj ur, dokler se ne vrnem.

Na glavni policiji sem za-
devo pojasnil. Ko so se pre-
pričali o zakonitosti moje
zahteve, so pristali: v trgo-
vino sem se vrnil z dvema
atenskima policajema. Trgo-
vec je vpil na ves glas, da
se mu godi krivica: aparat mu
je prodal ameriški poročnik,
ki je potreboval denar. Ime-
na letalskega poročnika ni
vedel, a opisal ga je brez hi-
be točno.

Adjutant je koj po našem
povratku v Sofijo napisal ob-
tožnico. Poročnik, ki je tat-
vino priznal, je bil s prvim
letalom poslan na vojni sod
v Italiji.

Nadaljevanje poleta v Kai-
ro je bilo napol službeno. Za
nekega šejka, bogatega trgo-
ca, sem že pol leta hranil ka-
seto z dragoceno okrašenimi
sončnimi očali. Izročil mi jo
je šef obveščevalne službe v
Washingtonu s prošnjo, da
jo o priložnosti osebno izro-
čim šejku.

Nisem vedel vzroka te ra-
dodarnosti, a brez dvoma ni
moglo biti nič drugega kot
zahvala za sodelovanje. Šejk,
izredno hvaležen, je nataknil
očala na nos in jih nosil celo
zvečer kot kakšen okras. Po-
vabil me je na gostijo prihod-
nji večer.

Večerje pri šejku ne bom
nikoli pozabil. V lepi jedilni-
ci smo se usedli štirje, šejk
z eno svojih žena, neki dru-
gi Arabec in jaz. Kakor hitro
smo se usedli, so vstopili po
vrsti štirje strežniki, vsak no-
seč podolgovat srebrn krož-
nik s pečeno nadevano
raco. Ob dišeči raci pred me-
noj ni bilo ne noža ne vilic.
Postal sem, misleč, da po
pomoti niso dali jedilnega
orodja.

Ozrl sem se okoli mize.
Vsi trije so že trgali race na-
razen, jedli s prsti in segali
po nadevani hrani v mesu.

Še sem se ozrl na "škofa"
štrlečega proti meni, a vljud-
nost je zahtevala, da se lo-
tim. Razparal sem raco in
jedel kot drugi, dobro vedoč,
da strežnik za mojim hrbtom
in mogoče vsi drugi občud-
jejo mojo nerodnost. Appetita
ni bilo, čeravno je šejk poh-
valil race, češ da so najbo-
ljše na svetu, prinesene z
jezera ob Srednjem Nilu. K
sreči ni bilo nobenih prikuh.

Iz Kaira smo odleteli nad
dolino Nila do Kartuma, od
tam brez pristanka do Nairo-
bi, južno od ekvatorja. Po
tistih krajih nisem bil nikoli
poprej in žal mi je bilo pre-
kratkega časa. Divna Kenya
se mi je zdela, da po naravni
lepoti in bujnem tropičnem
rastlinstvu prekaša dežele
na vseh kontinentih.

Oblike gora so podobne
švicarskim Alpam; zdele so
se mi ne samo višje, ampak
tudi panoramsko lepše po-
razdeljene. Prebivalci so po-
stavne rasti, vesele narave,
v resnici tako gladko črni,
da se kar svetijo, ne čoko-
ladne barve, kot je večina na-
ših ameriških zamorcev. Skle-
nil sem, da Kenijo spet
obiščem, toda pota in cilji
drugod po svetu me niso ni-
koli več privedli v središče
Vzhodne Afrike.

Drugi polet iz Sofije v Ate-
ne je bil deloma za to, da se
seznamim s sodelavci v ob-
veščevalni službi. To je bilo
proti koncu moje odgovornos-
ti v zvezni kontrolni komi-
siji, v času, ko se je začela
krvava revolucija z upo-
ri v severnih delih Grčije in
je kazalo, čisto zgrešeno, da
hujskanje k odporu prihaja
od bolgarske strani čez me-
jo. Razgovori s sodelavci gle-
de takih poročil so trajali le
en dan.

Iz Aten smo poleteli v
Carigrad. Ko sem prvič ug-
ledal to čarobno mesto, sem
se spomnil opazk profesorja
zemljepisja Prijatelja na go-
riški gimnaziji. Priporoča-
val je razredu, da so Cari-
grad, Napoli in Lizbona pa-
noramsko najlepša mesta na
svetu. Imel je prav, ko je na
prvo mesto stavil Carigrad z
Bosporom. Do spoznavanja
njega lepote mi je največ
pripomogel črnogorski Tu-

rek Lufti Tozan, katerega
sem že omenil.

Na druge večje izlete iz
Bolgarije se nisem podajal.
Šel sem na kratek obisk h
kolegom pri zvezni komisiji
za Romunijo. Ti so mi razode-
li isto nelepo storijo o poli-
tičnem razvoju v Bukarešti
in Valahiji, kot sem jo dnev-
no beležil v Bolgariji.

Slovo od Bolgarije — Sedemletni prijatelj v Rimu

Iz nobene tuje dežele, kjer
sem živel dovolj dolgo, da
sem prebivalstvo spoznal in
z njim zaupno občeval, se ni
bilo tako težko posloviti kot
iz Bolgarije. Med vsemi slo-
ji v mestu in na deželi sem
našel prijazne in gostoljubne
ljudi, ki so me sprejemali kot
svojca. Mojega izvora niso
vedeli, a pogosto so vztrajali,
kot sem že omenil, da sem
brez dvoma poameričanjen
Makedonec, in Makedonce
Bolgari preradi smatrajo za
svoje brate.

Povrhu tega je naklonje-
nost gojil moj položaj. Od
ameriškega oficirja so mno-
gi pričakovali zaslombe in
pomoči. Vseskozi, dokler je
delegacija poslovala v Sofiji,
se je prebivalstvo nadejalo
povratka k svobodnemu in
mirnemu življenju in le pre-
več gojilo upanje, da jim bo
Amerika do tega pomagala.

Od Nikola Petkova, Stam-
boliskega in nekaterih dru-
gih odličnih mož sem vzel
slovo skrivaj. Petkov je ve-
del, kaj ga čaka, in da ga ne
bodo dolgo pustili pri življe-
nju. Zavedajoč se tega, sem
mu do zadnjega povsem za-
man svetoval, naj pobegne.
"Ne, tu se bom boril za svo-
bodo do konca," je rekel,
"vi pa razložite v Washing-
tonu, kaj se pri nas dogaja."

Minister za poljedelstvo
Abramov, odpadnik od Ze-
medelske stranke Petkova
in podpornik režima, se je
sam prišel posloviti. Stikov z
njim nisem imel, temveč le
z njegovim sinom in hčerjo;
oba sta bila visokošolca in
huda nasprotnika režima, to-
rej tudi svojega očeta, ki se
je udinjal "Otečestvenemu
frontu".

Ne vem, če sta ga onadva
pregovorila, ali je prišel po
slovo po svojem nagibu. Po-
slednji pogovor z njim me
je prepričal o ministrovem
političnem poštenju. Z reži-
mom je sodeloval v nadi, da
prepreči ali omili nasilno
diktaturo. Otožno je priznal
svojo zmoto.

Šel sem se posloviti od kne-
tov majhne vasi ob vznožju
mogočne Vitoše. Prosili so
me, da jih obiščem še na-
slednjega dne, v nedeljo po-
poldne z družino vred. Z Na-
do in fantoma smo šli peš iz
Simeonova po klancu v vas
s prelepim razgledom čez
prostrano sofijsko kotlino.
Sredi vasi so pri kresu pekli
jagnjeta, da nas pogostijo.

Starešina vasi mi je pove-
dal, da sta mu vaška milični-
ka prepovedala dajati jagne-
ta za gostijo, a drugi vaščani
so ukrenili za naše slovo po
svoje. Vaška dekleta so nam

zapela in godci so zaigrali.
Z Mihaelom in Danijelom
sem se učil plesati horo, Na-
di ni bilo treba, ker se bol-
garsko horo težko razlikuje
od srbskega kola. Mnogi
vaščani so nas po lepi zabavi
spremili v dol do Simeonova,
kjer smo se poslovili.

Slovo od kolegov oficirjev
in moštva ni bilo brez po-
sebne prireditve. General
Robertson, ki je nadomestil
upokojenega generala Cra-
na, je pozval vse častnike,
da se zberejo v zborni dvo-
rni delegacije. Drugi so
mogoče vedeli, za kaj gre,
jaz gotovo nisem. Pome je
prišel njegov adjutant, me
privedel pred generala in
zaklical prisotnim: "Atten-
tion!"

Poleg generala je stala
Nada, ki je bila obveščena,
kaj me čaka, a mi ni pove-
dala. General je naglas pre-
čital povelje iz generalnega
štaba v Washingtonu o odli-
kovanju, spis o razlogih po-
hvale, mi pripel medalji in
čestital. Ena teh je bila za
hrabrost.

Ne bi verjel, da sem kaj
takega zaslužil, a tajni citat
iz generalnega štaba je po-
jasnil razlog iz dogodka, ka-
terega tu ne morem omenja-
ti. Citat je zadovoljil celo
Nado, ki je navadno mislila,
da so samo Hercegovci ju-
naki. Citate in drugo tako
šaro še hranim v svojem ar-
hivu v Washingtonu.

Po slovesnosti z odlikova-
njem je bila večerja za slo-
vo od kolegov in njihovih
družin, ki so se jim kakor
moja pridružile v Sofiji.

General Robertson je po-
toval v Italijo na poletu z
nami. Nada je porabila pri-
ložnost pokazati mu stran
Adamičevega biltena, v ka-
terem je pisal o meni, kot
sem že omenil. List je dan
pred odhodom prejela v pi-
smu od nekega znanca in ga
zato še imela v torbici. Ge-
neral je pazno prečital čla-
nek, se od srca smejal, po-
tem se pa nam pridružil, da
bi več izvedel, zakaj me pi-
satelj, ki ne pozna ne mene
ne mojega delovanja, smatra
kot center reakcije v Penta-
gonu ter ščuva na umor.

General je svetoval, naj u-
vedem sodnijsko postopa-
nje. "Adamič bo za to sedel,"
je rekel. "S takim hujska-

njem niste vi sami prizade-
ti, temveč tudi vojna upra-
va. Če boste sodno postopali,
vas bom podprl; vso za-
slombo bi dobili od Penta-
gona in celo od Bele hiše, če
bi bilo treba." Takih nasve-
tov bi se nikdar ne posluževal.
"Blato se ne meša," mi
je včasih rekel oče.

Preleteli smo Jadran, ko
je med razgovorom o Ada-
mičevem delovanju nastal
vihar. Visoko nad Apenini
so nevidne sile ozračja pre-
metavale letalo ne s pada-
njem in sunki, ki navadno
trajajo le sekunde ali v pre-
sledkih, temveč neprestano,
kot da bi orkan pod zaklet-
vijo moral razbiti letalo in
ga treščiti v skalovje pod
nami. Mihael se je držal ge-
nerala, sedečega poleg nje-
ga. Nada je odpela sedežni
pas, da se je petletni Danijel
presedel k meni in se me
držal. Tresel se je od stra-
hu. "Ata, tega pa nimam
rad," je dejal in se mi pri-
vil. Držal sem ga čvrsto, čis-
to ob sebi in umiril se je.

V Rimu smo se nastanili
v hotelu "Excelsior" na Via
Veneto. Vsa ogromna zgrad-
ba je bila tedaj najeta za
ameriške oficirje. Tu smo
čakali za prevoz po morju
domov. Po treh dneh čaka-
nja sem izvedel, da dva ted-
na ne bo mesta na nobeni
ladji; tisoči iz armadnih vrst
so se pač vračali domov. Na-
mesto ladje bi hitreje dobil
zračni prevoz, a s hudo pre-
izkušnjo čez Apenine šele
pred dnevi smo vsi štirje
rajši čakali na ladjo.

Z Nado sva se odločila
porabiti dva tedna s potova-
njem v Milan in v Švico.
Na armadnem uradu za po-
tovanja sem kupil vozne list-
ke do Milana ter rezerviral
mesta za skupni vojaški iz-
let v Ženevo in Lucern. Vra-
čajoč se v hotel Excelsior
sem čakal na križišču, da
posveti zelena luč. Z druge
strani je skočil na sredo ce-
ste možakar, snel klobuk, ga
treščil ob tla in gledajoč
proti meni zaklical po slo-
vensko "Živio!" Gledal sem
in strmel nad prizorom. Z
razprostrto levo roko, ne o-
ziraje se na pešce ali na klo-
buk pod nogami, je stal pred
menoj Lovrenc Lipovšek,
moj sedemletni prijatelj.

(Se nadaljuje)

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno
da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko.
Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44116

Moj novi naslov:

MOJE IME:

Moj stari naslov:

PROSIMO, PISITE RAZLOŽNO

GRDINA POGREBNA ZAVODA

531-6300
431-208817010 Lake Shore Blvd.
1053 E. 62nd St.

GRDINA TRGOVINA S POHISTVOM

531-1235

15301 Waterloo Rd